

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:
Ifj. Cimer Jozsef
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova egy a lapszelle-
mi részről illő köz-
lemények, mint az
előfizetések és hírdet-
ések bementesen
küldendők

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik
minden vasárnap.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tan küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt

Hirdetések díja:
□ ezután méterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

A szent Jobb és a korona.

(B. D.) Kettős ünnepre készül a magyar nemzet. Egyik a jelen, a másik a múlt ünnepe. Az egyik napon hervadhatatlan babér koronát tesz a jelenleg uralkodó dicső király fölkent fejére, a másik napon buzgón könyörög az égi dicsőségben tündöklő szent királyhoz. A szent Jobb és a szent korona összekötő kapesot képez a magyar nemzet fiai között. Az egyik a jelen, a másik a múlt emléke, drága kincse, ereklyéje népünknek, mert a korona záloga a nép hódolatának és a király szeretetének, pecsétje a kölesönös hűségnek, mely fejedelmet a néppel összeköt; a szent Jobb a múltból, az alkotmányos élet első századából ragyogtat sugarakat, hoz fényt őseink erényeiről. Az a jobb kéz rakta le a magyar alkotmány épülete alapköveit, és pedig oly biztosan, hogy soha meg nem rendülve hordozta és hordja ma is állami létünk és tevékenységünk büszke palotáját. E büszke palotát az alapra az utódok bölcsessége emelé, s ha nehéz volt az alap megteremtése, nem kevésbé nehéz felépítése. Eszme eszméhez kapcsolva alkotja a rendszert, esemény eseményhez fűződve a történetet. A történelem egy lánc-sor, minden szeme egy esemény, de egy-egy esemény

gyakori, mert a történelem gyakran ismétlődik. E történelmi és társadalmi eszmék folytonossága az emberi gondolkodás következetességének alapja. Társadalom hal ki, s új lép fel a régi romjain, ámde az új nem mellőzi, nem mellőzheti a régi nagy és nemes eszméket, azokat fejleszti, építi tovább; e társadalmi eszmék erőssége, fejlődésük törvény követelte folytonossága adja meg minden nemzet álladalmi életének a tartósságot, az erőt, melynek gyökere a múltban van, s melynek folyamánya a jelen. A felséges uralkodó iránti loyaltás nem új, megvolt az állami élet kezdetén s meglesz addig, míg e földön hű magyar szív dobog. Lássunk egy néhány államalkotó és fenntartó elemet Szt. István korában, s nézzük ugyanazokat a jelen század végén, a Habsburgok dicső sarjának uralkodása alatt.

* * *

Hajdan a kard, ma a szellem, hajdan a nyers erő, ma az erkölcsi fölény, hajdan a győző vas keze, ma a baráti viszony, — ezek azok az eszmék, melyek a civilizáció alapját képezik minden nemzet életében. Tanubizonyságunk a történelem. Így volt ez a magyar nemzet életében is. Szent Istvánig vérrel írvák

történelmünk lapjait; a hon-szerzés néhez munkája ez. De alatta a magyar állam kül- és belviszonyai nagy változáson mentek keresztül. Az állam feje keresztény király, kivel szemben a többi államok sokkal barátságosabb magatartást tanúsítottak, mert felfogásuk szerint a magyar uralkodó rangban s tekintélyben most már velök egyenlő lett. De a koronázás ünnepélyessége jelezte azt is, hogy belviszonyaink is átalakulnak. Tudta Szt. István, hogy csak olyan intézmények bírnak jövővel, melyek az ősi vérszerződés természet szerű folyamatai. Ezért a legfőbb hatalmat, a törvényhozói jogot, megosztja a nemzettel, mert közös egyetértéssel kell hoznia amaz intézményeket, melyek a királyi hatalmat és a nemzet szabadságát oltalmazzák.

Első alkotása a nagy királynak a törzs- és nemzetségfőnökök hatalmának korlátozása, de kárpótolja azzal, hogy őket magasabb állami tisztségekre emeli, királyi tisztviselőkké teszi. A hivatalok nem csak a királyi méltóság fényét emelték, de jótékony hatással voltak a közigazgatásra és igazságszolgáltatásra. Ezek: a nádorispán (comes palatii), főbíró (judex curiae regiae) és a kinstárnok (tavernicorum regium magister).

TÁRCZA.

Ravatal mellett.

Írta: Vértessy Gyula.

Balázs Marcell ural, ezzel a büszke, gögös emberrel, ugyancsak hamar elkészült a halál. Mintha csak meg akarta volna mutatni, hogy ha mindenkinek tud is parancsolni, neki nem tud, és hogy ha mindenkit megvásárolhatónak tart, hát őt próbálja megvásárolni.

Az egész vagyonaért sem engedett volna neki egy percet sem az életből.

Tegnapelőtt a kamarás ur még a legjobb egészségben vacsorázott kint a Park-klubban és ma már a temetési intézet szolgálja neki furnak, faragnak és kalapácsolnak.

A ravatalt a nagy szobában állítják fel. A falak már be vannak vonva gyászposztóval, a sarokban elhelyezett délszaki növények fölé ezüst-rojtos drapériákat emelnek, a Balázs-czimert, a farkast fogó, ezüst-sisakos vitézzel, kiakasztják a fekete falra, a koszorukat szépen felrakják az állványokra, aztán meggyújtják a nagy kandelábereket a ravatal mellett s a fekete magyar ruhás szolgáló mintha csak azt jelentené, hogy tálalva van,

kitárja a nagy szárnyas ajtót és jelenti a másik szobában az összegyűlt rokonságnak, hogy Balázs nagyságos ural készen vannak.

Igen, készen vannak. A kamarás ur méltóságteljesen és komolyan várta be a halálát. Nem úgy, mint valami burger népség.

S most is olyan szépen, olyan nyugodtan fekszik ott a ravatalon, akárcsak a Daudet Montpasson marquis-ja, aki élete utolsó percében is még kihuzta a manzsettáját a kabátja alól és megigazgatta a parókáját.

Csak azt sajnálta, hogy a rokonainak ilyen alkalmatlan időben csinálta a meglepetést. Szanaszét fűrdöztek és egyszerre csak haza kellett jönniök az öreg ravatalához.

Bizony, igazat gondolt abban az utolsó percében, mikor az eszébe jutott, hogy ezért aprehendálni fognak rá.

Aprehendáltak is. Csak persze nem mutatják. Urak és hölgyek olyan komolyan állnak ott a ravatal mellett, mintha Isten tudja, micsoda nagy fájdalmat okozott volna nekik az öreg a halálával.

Pedig hát ezek nem igen ismerik az effajta fájdalmat. Ostobaság is lenne tőlük, ha ismernék. Csak nem siratják meg azt, aki után örökölnék!

S míg az urak elmondogatják egymásnak a ravatal mellett a fürdőző pletykákat, egyikük-másikuk valóságos gyűlölettel néz a halottra s mintha mondaná:

— Te miattad szakadt meg a viszonyom a szép asszonnyal. Minden a legjobban ment s neked most kellett meghalnod. Mire viszsza megyek, bizonyára kiűt a nyeregből valaki. Te, te, vén haszontalan, nem várhatál legalább egy-két napig!

Szende arcú szép leányok, büszke tartású szép asszonyok úgy állnak a ravatal mellett, mintha nagy, mély gyász költözött volna a szívükbe, pedig hát ezek a jó hölgyek, míg letérdelnek a ravatal zsámolyára és imát morzsolnak ajkaik között — arról gondolkodnak, hogy a fekete ruha meglehetősen kényelmetlen így nyáron.

A gyászoló családot ellepi a részvétet kifejezők egész raja.

— Fogadd, kedvesem, legőszintébb részvéte-
met!

— A csapás valóban nagy!

— Erőt e fájdalom elviseléséhez.

Látszólag megindultan hallgatták végig eme chablonos kifejezéseket s csak mikor magukra maradnak, akkor kezdenek el végre erről a

Legfontosabb alkotása Istvánnak a mély bölcsességgel és vallásos ihlettel létesített s a kulturális fejlődésre rendkívüli hatással bírt egyházi szervezet mellett a közigazgatás és a hadsereg szervezése volt. A jó közigazgatás az államélet rendes folyásának biztosítója; a hadsereg az állami organizáció működésének védelme. Ezekre fekteti István kormányzó hatalmát, és ezek azon intézmények, melyek képessé tették a magyar államot annyi vész és ezer vihar között a fennállásra tíz nehéz századon keresztül.

A halás nemzet hű maradott a nemzeti intézményekhez, hű királyához, s igyekezett ezernyi vészben és viharban megedzett hűségének alkotmányos jogkörében kifejezést adni. Így, hogy bebizonyítsa királya iránti lojalitását, a felség személyének szent és sérthetetlen voltát törvénybe iktatja az 1848. évi III. törvényekben. Amit századok szokása érvényben tartott, szentesíti a jelen században a jog szava.

A jogfolytonosság a régi századok eszméit fejlesztette, de nem törölte el. Az első szent király intézményei végig voltak nemzeti életünkön, s az ő szellemében az alkotmányt betetőző Szent István utóda: dicsően uralkodó királyunk, ki iránt a nemzet igyekezett kimutatni szeretetteljes hódolatát és hűségét minden felmerülő alkalommal, kiválóan pedig alkotmányos életünk válságos perceiben, mikor uralkodói bölcsessége mindig feltalálja a bonyodalomból kivezető legegyszerűbb utat.

Íme, így találkozik össze a múlt és a jelen. A történelem gyakran ismétlődik. Nagy szellemek küzdöttek hazánk

jólletéért, fennállásáért, s e nagyoknak köszönhetjük, hogy annyi vihar, annyi szenvedés közt, „oly sok vihar után, megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán”. A nemzet kegyelettel őrzi két ereklyéjét, dicsősége zálogát; a Szent Jobb áldása s a korona fénye vezérli rendeltetése útjain. S most, ezeréves fennállásunk után az új ezredév küszöbén, lelkünk évről évre hálattal emlékezik meg az első szent királyról, ki hazánk fennállásának szilárd alapjait lerakta, s mostani bölcs uralkodónkról, ki nemzeti géniuszunk szellemében, a buzgó hazafiaktól hűen támogatva, államunk épületét szerencsésen betetőzni igyekezik. Koronazza siker áldásos működését!

Az állami anyakönyvvezetők vármegyénkben.

A belügyminiszter ur az alsó-fehérvármegyei anyakönyvvezetőket 64,405 sz. a. kinevezte. Ez anyakönyvvezetők — kivéve a kis-enyedi (melyre nézve a buzdi), a gergelyfjai (melyre nézve vingárdi), a koslárdi (melyre nézve a vajasdi), a harii (melyre nézve a maros-szent-benedeki), a nagylaki (melyre nézve a marosújvári), a nyirmezői (melyre nézve az oláh-lapádi), a maros-gombási (melyre nézve a csombordi) és a busumisbitai (melyre nézve a bucsum-satui) anyakönyvvezető van megbízva) kerületeknek anyakönyvvezetőit — valamennyien felvannak ruházva a házassági ügyekben való anyakönyvezetés, illetőleg a házasságkötés körül való közreműködés jogával is.

Megjegyzés. A kinevezett anyakönyvvezetők neve után zárjelben feltüntetett község azon szomszédos anyakönyvi kerület neve, melyre nézve ezen kinevezett anyakönyvvezető az ottani anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anyakönyvi teendők

végzésével van megbízva. Ott, ahol az anyakönyvvezetőnek helyettese nincs, vagy pedig nincs megbízva házasságkötéssel, azon szomszédos anyakönyvi kerület neve dült betűvel van jelezve, amelynek anyakönyvvezetője az előbbi anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anyakönyvvezetői teendők végzésével meg van bízva. A helyettes h. betűvel van jelezve.

A kinevezett anyakönyvvezetők a következők:

1. Az abrudbányai kerületbe: Boér Béla polgármester, h. Miski József városi tanácsos.

2. A gyula-fehérvári: Novák Ferenc kir. tanácsos polgármester, h. Sárdi Miklós városi tanácsos.

3. A nagy-enyedibe Kovács Gyula polgármester, h. Horváth József városi főjegyző.

4. A vizaknaiba: Szócs József polgármester, h. Ambrus Károly v. tanácsos.

5. Az alvinczibe: Deák György körjegyző (Borbereki, Csórai.) (Borbereki.)

6. Az alsó-maros-váradjaiba: Hecezgan Bazil körjegyző (Oláh-Dálya) (Maros-Csüged.)

7. A maros-csügedibe: Kádár György körjegyző (Alsó-Maros-Váradja.) (Alsó-Maros-Váradja.)

8. A táteiba: Andrej Lajos körjegyző (Berze.)

9. A berzeibe: Plesia János körjegyző (Táté.) (Táté.)

10. A borbándiba: Baranyai István körjegyző, h. Juhász János községi esküdt.

11. A csóraiba: Pásztóhy Ödön körjegyző. (Alvincz.)

12. A karnaiba: Medrea Joachim körjegyző (Borberek.)

13. A kis-kerékibe: Dobolyi Sándor körjegyző (Szász-Csanád) (Szász-Csanád.)

14. A balászfalva-városiba: dr. Brendusianu Jakab ügyvéd, h. Munteán Simon körjegyző (Tür.)

15. A sorostélyibe: Gocsmann József gazdatiszt, h. Szakács Gyula gazdatiszt.

16. A szász-csanádiba: Tuzson Gyárfás haszonbérlet (Kis-Kerek) (Kis-Kerek.)

thémáról beszélgetni, amely érdeklő őket, arról, hogy az öreg tulajdonképpen hogy is végrendeletet.

— Még szerencse, hogy még a nyár elején megcsináltattuk vele a végrendeletet, mikor kerülgette a szél!

— Bizony, mert most aligha lett volna rá ideje és még az az ostoba Márta is örökölt volna velünk együtt. Ámbár majd csak lemondattuk volna valahogy!

Balázs Pál főhadnagy ur is vidáman ereszteti a füstöt a cigarettájából.

Kelemen bíró, a nagybátyja, észre is veszi nagy jókedvét:

— Hejh, kópé, te is örülhetsz ám! Ha most csinál végrendeletet az öreg, hát alighanem a köteles részre szorit téged. Mert tudta ám ravasz terveidet a kis Lola körül. S elvégre nem is járta, hogy az unoka konkurrencziát csináljon a nagypapjának! Pláne mikor örökölni is akar utána.

Pál ur mosolyogva pödörgeti kis szöke bajuszát.

Hát bizony jól járt! Mert az öreg már csakugyan kezdett sokat sejtetni a dologból! S kár lett volna ezért a számársáért elszalasztani az örökséget. No de így pompásan ütött ki a dolog! S éppen jókor, mert Deutsch Salamon nem igen akarta már a váltót prolongálni. Hanem most, majd pro-

longálna a kötni való! Ez az örökség nagyot fog lendíteni a dolgán.

De nagyott ám! Most végre beválthatja az ígértét is. Mert csakugyan régóta ígérti már Lolának, hogy mihelyt az öreg csatló — az ő kedves nagypapája — elköltözik az árnyékvilágból, hát rögtön vesz neki egy új négyes fogatot.

Most már vehet!

S a kedves fiatal urak mindnyájan arra gondolnak ezekben a temetés előtti órákban, hogy az élet mennyi élvezetét megszerzhetik majd újból ennek a mozdulatlan sárga holttestnek a révén, a szep hölgyecskének pedig az jut az eszükbe, hogy mennyi új ruhára fog telni az örökségből és hogy mennyi új hódítást lehet csinálni a megnagyobbodott hozományokkal.

S ilyenkor ők, gyöngéd, jó szívűkre valólag, némi részvétet is kezdenek érezni a bácsi iránt, sőt meg is bocsátják neki azt a szörnyű bűnét, hogy nem kegyeskedett vagy hamarabb, vagy később meghalni, hanem éppen ilyenkor, a fürdő-szezon közepén!

— Bánom is én, akármikor, csakhogy meghalt! — mondja az egyik szerető rokon. Hanem egyszerre csak valamelyikük egy kellemetlen themát pendít meg:

Hátha a Márta, az öreg egyik leánya, részt követel magának. Elkergette ugyan a

házától, mikor azzal a rongyos hivatalnokkal viszonyt kezdett, s ki is tagadta, mikor megszökött vele, de hát elvégre mégis csak a leánya s talán volna is valami kis joga az örökséghez?

Dr. Balázs Gábor ur, az örökösök jogi képviselője, a Márta nagybátyja, büszkén huz elő a zsebéből egy írást, a Márta lemondási oklevelét, melyben két tanu előtt kijelenti, hogy az örökségnek reá eső részéből nem kér részt; még a köteles részről is lemond.

— Az ostoba libácska! De hát hiába, ilyenek ezek az ugynevezett idealisták Férjhez megy egy telekkönyvi igatóhoz és lemond az örökségéről. Ostobaság. Duplán ostobaság. Hallgassátok meg csak a szentimentális befejezést.

„Atyám elkergetett magától s az ő akaratára volt, hogy semmiben sem legyen részem. En engedelmeskedem az ő akaratának.”

— És mibe került ez a lemondás? — kérdi gunyosan az egyik rokon.

— Semmibe!

— Ugy? hát büszke a kicsike? Kétféleképpen az ily filiszterek nem is tudnák hová tenni a pénzüket. Hanem azért egy pár 100 forintot mégis illő volna adni nekik. Ugy odacsusztatni valahogy, tudjátok, hogy meg ne sértsük vele. Hallom ugyanis, hogy nagyon szegények!

17. A veregyházaiba: Dobolyi Zsigmond birtokos (Ohába) (*Ohába*.)

18. Az ohábaiba: Gulácsi József körjegyző (Veregyháza) (*Veregyháza*.)

19. A monoraiba: Ágoston Géza körjegyző (*Balászfalva*.)

20. A buzás-bocsárdiba: Glatt József.

21. A miháczfalvaiba: Deán Valér körjzö (*Tövis*.)

22. Az örményszékesibe: Lázár Márk körjzö Alamor (*Alamor*.)

23. A pókafalvaiba: Szombaty László hasznobérlő Székes-Prezáká (*Székes-Prezáká*.)

24. A kis-enyedibe: Rátoni Elek községi előljáró; (csak születési és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a buzdi anyakönyvvezető van megbizva) (*Buzd.*)

25. A gergelyfájaiba: Stefani Márton közs. hitelszövetkezeti könyvvezető (csak születési és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a vingárdi anyakönyvvezető van megbizva) (*Vingárd.*)

26. A kutfalvaiba: Velczán Miklós nyug. kir. törvényszéki irodaigazgató (*Drassó*.)

27. Az alamoriba: Taporcsán János közs. bíró Örményszékes (*Örményszékes*.)

28. A székás-preszákáiba: Márk Béla körjegyző Pókafalva (*Pókafalva*.)

29. A bazdiban: Kunert Imre körjegyző (a kisenyedi anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével.) Kisenyedi, Drassói (*Drassói*.)

30. A drassóiba: Buda György körjegyző (*Buzd.*)

31. A vingárdiba: Péterffy Kálmán körjegyző (a gergelyfjai anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével.) Gergelyfája (*Gergelyfája*.)

32. A magyarigenibe: Frenzl Gyula körjegyző Magyar-Boros-Bocsárd, Czelna, Sárd (*Sárd*.)

33. A vajasdiba: Tanczos János körjegyző (A kosládri anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével.) Kosládri (*Koslárd*.)

34. Az intregáldi betöltetlen, h. Nestor József közs. bíró.

És míg az egyik szobában folyik a családi tanácskozás: a szalonban, a ravatal előtt ott térdel egy magas, sápadt arcú asszony, csókolja a halott hideg arcát, könyeit meg rá hullatja a selyem terítőre.

Mellette áll egy nyulánk barna fiu. Félig gyermek, félig ifju. Daczos, büszke tekintettel néz a sápadt fényű gyertyalángokba, a komor gyászdiszítésekre s mikor pillantása a halott arcára esik, idegesen, boszusan harapja össze az ajkait.

— Szegény nagyapát meg sem siratod? — kérde szomoruan az anya.

— Miért sirassam? A ki téged megbántott, azt én nem szerethetem.

— De fiam, mégis a nagyapád volt!

— Eh, aki engem nem szeretett, sem tégedet, az nekem senkim!

A szomszéd szoba ajtaja halkan megnyílik s kilép dr. Balázs Gábor ügyvéd ur. Lassan, csendesen odalopózik a fiu háta megé:

— Öcsém, fogd, egy kis zsebpénz neked — s a markába nyom egy csomó bankjegyet.

A fiu elvörösödik, szeme tekintete megszikrázik s minden szó nélkül lecsapja a pénzt a földre. Azután lehajol az anya mellé, szeliden felemeli s úgy mondja neki:

— Menjünk anyám, mert még azt hiszik, hogy mi is pénzért jöttünk ide. Hiszen a ravatalhoz úgy is csak pénzért szoktak járni...

35. A kosládiba: Borsos Albert földbirtokos (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a vajasdi anyakönyvvezető van megbizva.) (*Vajasd.*)

36. A benedekibe: Betekuj Áron körjegyző Krakó. (*Krakó*.)

37. A krakóiba: Metes Mózes körjegyző. Benedek. (*Benedek*.)

38. A magyar-boros-bocsárdiba: Pap Antal földbirtokos. (*Magyar-Igen*.)

39. A czelnaiba (Székely hely ideiglenesen Magyar-Igen) Sükösd Gerő magya-boros-bocsárdi jegyző (*Magyar-Igen*.)

40. A sárdiba: Czövek Róbert körjegyző Magyar-Igen (*Magyar-Igen*.)

41. A metesdibe: Dumitreán Illés körjegyző (*Fenes*.)

42. A fenesibe: Zsurka Anfilone körjegyző Metesd (*Zalathna*.)

43. A zalathnaiba: Slafkovits István közs. bíró, h. Albini Gyula körjegyző Fenes.

44. A maros-ujváriba: Chirilla István szolgabíró (a nagylaki anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével), h. Pásztor Gyula közs. bíró Magyar-Csesztve (Ispánlaka).

45. A hariiba: Szilágyi Géza birtokos (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a maros-szent-benedeki anyakönyvvezető van megbizva) (*Nagylak*.)

46. A magyar-csesztveibe: Fekete István k-jegyző (*Maros-ujvár*.)

47. A nagylakiba: Bíró Lajos k-jegyző (csak szül. és halott-anyakönyvet vezet, a házass. anyakönyv vezetésével a maros-ujvári anyakönyvvezető van megbizva) Hari (*Maros-Csucs*.)

48. A csekelakaiba: Soós N. Ferenc k-jegyző Magyar-Bükkös (*Magyar-Bükkös*.)

49. A maros-csucsiba: Szabó Gyula állam el. isk. tanító (Nagylak.)

50. A kutyfalvaiba: Fülöp Gábor k-jegyző (*Magyar-Bükkös*.)

51. A magyar-bükkösibe: Bartha Mózes k-jegyző Csekelaka, Kutyfalva (*Csekelaka*.)

52. A maros-szent-benedekibe: Zeyk Endre közs. bíró (a hari anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével) Magyar-Herepe (*Magyar-Herepe*.)

53. A magyar-herpeibe: Géczy Béla közs. bíró Maros-Szent-Benedek (*Maros-Szent-Benedek*.)

54. Az ispánlakiba: Kurta Károly k-jzö (*Maros-Ujvár*.)

55. A tövisibe: Krengel Sándor közs. jegyző, h. Nagy Lajos közs. előljáró (Mihályfalva Csáklya).

56. A csáklyaiba: Száva János közs. bíró (Tövis).

57. A remeteibe: Papp Péter körjegyző. Ponor (*Ponor*.)

58. A kis-sólymosiba: Elekes Albert községi bíró (*Megykerék*.)

59. A diómáliba: Krisán Miklós körjzö, h. Rafael Samu közs. bíró (Alsó-Arbó.)

60. A ponoriba: Csorbea Viktor közs. bíró Remete (*Remete*.)

61. Az oláh-lapádiba: Angyel József körjegyző (a nyirmezői anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével) Nyirmező (*Nyirmező*.)

62. A nyirmezőibe: Popa Bazil közs. bíró (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével az oláh-lapádi anyakönyvvezető van megbizva). Muzsina, Oláh-Lapád (*Oláh-Lapád*.)

63. Az alsó-orbóiba: Marian Milton nyug. tanító (*Diómál*.)

64. A maros-szent-királyiba Monostori Károly körjegyző Csombord (*Csombord*.)

65. A csombordiba Sipos Elek áll. tanító (a maros-gombási anyakönyvi kerületre nézve meg van bizva a házassági anyakönyv vezetésével) Maros-Szent-Király, Maros-Gombás (*Tompaháza*.)

66. A maros-gombásiba Turzai Mihály gazdatiszt; (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a csombordi anyakönyvvezető van megbizva.) (*Csombord*.)

67. A megykerékibe: Solymosi Bálint körjegyző, Tompaháza, Kis-Solymos (*Tompaháza*.)

68. A tompaházaiba: Várallyai József gazdatiszt, Megykerék (*Megykerék*.)

69. A magyar-lapádiba: Csoma Ferenc körjegyző Fugad. (*Fugad*.)

70. A fugadiba: Túzes Salamon körjzö Asszonynépe, Magyar-Lapád. (*Magyar-Lapád*.)

71. Az asszonynépeibe: Finna Antal közs. bíró (*Fugad*.)

72. A mogosiba: Barb János községi jegyző (*Verespatak*.)

73. Az abrudfalvaiba: Vinkler János h. körjegyző.

74. A bucsum-isbitaiba: Makavei János közs. bíró (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a bucsum-satui anyakönyvvezető van megbizva) (Bucsum-Satu) (*Bucsum-Satu*.)

75. A bucsum-satuaiba: Baritz Viktor körjegyző (a bucsum-isbitai anyakönyvi kerületre nézve a házassági anyakönyv vezetésével van megbizva) (Bucsum-Isbita) (*Bucsum-Isbita*.)

76. A verespatakiba Tóth Kálmán közs. jegyző, h. Janki Kálmán közs. bíró (*Mógos*.)

Vadállat az emberben.

Két bűneset tartja izgatottságban az egész országot. Az egyik a kis-pesti czipész rémtette, aki egész családját kiirtani szándékozott, másik az erdészé, aki egy milliómost gyilkolt meg. Nálunk is, ahol nem szükkölködünk borzalmas esetekben, mind a két eset mégis figyelemre és tárgyalásra méltó.

Kimagasló jelenség, hogy mind a két eset hirhedt hőse tanult, értelmes ember, akik teljes tudatával bírtak cselekedetük bűnös voltának. Mind a ketten annyi értelemmel voltak fölruházva, hogy az állatot, a vad szenvedélyt leigázhatták volna önmagukban. Mind a két esetben a gyilkosság oka volt a pénz. Egyik nem tudta kifizetni a házbért; a másik jogosnak vélt követelését nem kaphatta meg áldozatától. Az egyik nem a kegyetlen háziúron állt boszút, hanem családját öldöste le; a másik meg boszút állt azon, akit sorsa megrontójának vélt.

Ismerjük mi az élet nyomorait s keserűségeit. Azon körben, ahol hivatásunkat teljesíteni kötelességünk, minden alkalmat megragadunk arra, hogy úgy az állam, valamint a társadalom figyelmét felhívjuk a nyomorra, annak lehetőleg orvoslását sürgetve. De nem ismerjük el soha a nyomort sem jogos indoknak arra, hogy a vadállat ébredjen föl az emberben s győzedelmeskedjék agyán.

Föltételezve még azt is, hogy valaki nem kicsapongó életmódja folytán, hanem önvétke nélkül kerül nyomorba; még nincs joga sem isteni, sem emberi törvényekkel ahhoz, hogy ártatlan családtagjait életöktől fossa meg. Föltételezve azt, hogy valakinek igazságos követelését nem akarják teljesíteni; ez a körülmény, még nem ad jogot senkinek sem arra, hogy embertársa élete ellen törjön.

Hová jutnának az állam és az emberi társadalom, ha mindenki saját magának bírja akarna lenni s jogosítva érezné magát arra, hogy övéinek, vagy idegeneknek életét vegye el, amint s amikor ez neki tetszik? Ez az állapot nem lenne többé emberi társadalom. Ez az anarchiánál is több: a fenevadak élet-halál-harcza egymás ellen. Sőt még ennél is több. Mert az állatvilágban is utálatlaltal jegyzik föl azon állatok neveit, amelyek saját vereik ellen agyarkodnak s kivált a melyek saját gyermekeiket is megölik.

Szomorú érv az értelmes emberek által elkövetett gyilkosság mindenkor azon állítás mellett, hogy a civilizáció, az emberiség művelődése sem képes elnyomni az emberben a vadállatot. Egy gyöngye pillanat elég arra, hogy tönkre tegye egész családját s önmagát is.

Az ilyen kétségbeesett tetteket teljesen ki nem mentheti semmiféle körülmény.

Bizonyos azonban, hogy a nyomor, a kétségbeesés, a fölüldülés stb. enyhítő körülményekül szolgálnak. Érthetővé teszik az állati szenvedély föllángolását — de azért bűn bűn marad.

A legszomorubb azonban az a tapasztalat, hogy az ilyen bűnök leginkább ott történnek, ahol a civilizáció összes áldásai úgy szólva összpontosítva vannak s ahol nagyobb az értelmesség.

A vidéken is lopnak, rabolnak és gyilkolnak, de a nagyszabású véres drámák színhelyei leginkább a nagy, a világvárosok.

Miért? Azt szokták erre felelni, hogy azért, mert itt üti föl táborát a nyomor. Hát ez való, igaz. De azért tessék mindenkinek megmondolni, hogy nem csak itt van a nyomor. Szegény falvakban, kicsiny tanyakon bizony-bizony megköszönnek a nyomornak azt a mértékét, amelyet itt némelyek a legszörnyűbbre, a gyilkosságra határozzák el magukat.

A nagy városok véres drámáinak legtöbbször az a rugójuk, hogy itt egymás mellett csinálják az emberek a dűsgazdagságot és a nyomort. Elvezetek kínálkoznak mindenki számára, de azokat igénybe csupán az veheti, akinek ahhoz pénze van. És mivel sokan vannak, akiknek nincsen, szerencsétlenebbnek érzik magukat, mint azok, akik bár nyomorban vannak, de elvezetek nem csábítják őket.

Ha figyelemmel kísérjük a nagyvárosok bűneseteit, csakhamar tapasztalni fogjuk, hogy a legidegrázóbb drámák hősei oly egyének, akiknek valaha módjukban volt az élvezetekben részt venni, s bünt követnek el akkor, midőn tovább már nem dűskálkodhatnak az élvezetekben.

Fájdalom, ez ellen alig tehet bárki is valamit. Azért a helyett, hogy ilyen alkalmat megragadnánk bárki s bármely tényező ellen való támadásra, ajánljuk a szülőknek, a nevelőknek, hogy a gyermekek fogékony lelkületéből az erkölcs, az Isten-félelem, a becsületesség, a törvénytisztelet stb. tanítása által igyekezzenek kiűzni a — vadállatot.

Nyári vigalom.

A sétatéren újonnan épült fedett táncz helyiség felavatása alkalmából a lefolyt vasárnap megtartott és séta-hangversenyvel egybe kötött tánczestély — amint előre látható volt — a legfényesebben sikerült. A 100-as rendező-bizottság dr. Varró László enik vezetésével minden lehető megtett, hogy az estély lehetőleg tultegyen minden eddig tartott mulatságon fényben úgy, mint az ennél is ragyogóbb kedélyességben.

A díszes meghívók már napokkal a mulatságot megelőzőleg elvitték hírét a szélrózsa minden irányában ennek az éppen nem titkolt törekvésnek és a védnököknek a meghívó élén díszelő nevei előre is jelezték a mulatságnak díszét, fényét; de kedvébe járt a rendezőségnek maga a pompás időjárás is. Már a kora délutáni órákban mozgalmas képet mutatott a sétatér; az ideoda szaladgáló rendezők alig győzték üdvözölni a csoportokban érkező vendégeket, kik valósággal ostrom alá vették a pénztárakat. Pont 6 órakor délután vonult fel a 82. es. és kir. gyalog-ezred zenekara és a fedett táncz helyiség előtt kört képezve, néhány perc múlva kezdetét vette a hangverseny és e pillanattól kezdve nem tudtuk, a kitűnő zene fűlbemászó dallamait hallgassuk, vagy a folyton érkező publikumban gyönyörködünk-e? Találkát adott ott Enyed és igen szép számmal volt képviselve a vidék is. Láttunk ott vendégeket Kolozsvár, Gyulafehérvár, Aivincz, Tövis, Maros-Ujvár, Felvincz és a szomszédos helységekből is. A gyakorlaton levő és jelenleg városunkban időző 82. es. és kir. gyalogezred tisztikara pedig Cordier József ezredes vezetésével részt vett mulatságunkon.

Nyolcz órakor a hangverseny befejeztével kezdetét vette a tánczestély egy vidám, ropogós csárdással s mindenki azon igyekezett, hogy az első csárdásban, melyvel felavattuk az új helyiséget, akár tánczolván, akár csak a tánczot jelezve, vígan részt vegyen, vagy legalább a zene-karzatról tekintse át villogó szempillantással a nagy közönséget, melynek még a fedett táncz helyiség is kicsinynek bizonyult és a tánczolóknak nagy része a fényesen világított rondóra vonult ki.

A tánczestély kezdetével mintegy jeladásra kezdetét vette a sétatér kivilágítása is. A tömérdek lámpa, fáklya mellett mintegy 300 díszesebbnél díszesebb lámpa árasztotta fényét az egész téren és a tündéres világitás mellett igazán meglepő képet nyújtott a vidáman tánczoló párok lejtése, az egyes sétatányokon sétáló gyönyörű hölgyközönség fényes ruházatáról s még ragyogóbb szeméből visszaverődő fény. Az éjjel után megtartott szünőrat pihenésre és étkezésre használva, tovább folyt a táncz és lankadatlan buzgalommal folyt a reggeli órákig.

Midőn még konstatalni ohajtjuk, hogy az elért erkölcsi siker mellett nem maradt el az anyagi sem, mert 447 frt 69 kr maradt meg a kifizőtt czébra: nem mulaszthatjuk el, hogy ez uton is Cordier ezredes urnak a zenekar átengedéseért halás köszönetünket ki ne fejezzük, és a védnökségnek, a rend. biz. elnökségnek, a 100-as bizottságnak, úgy városunk derék polgármesterének és tisztviselőinek a rendezésben való kiváló tevékenységükért elismerésünket ki ne nyilvánítsuk.

E.

Vegyes hírek.

— **Ő Felsége** dicsőséggel uralkodó királyunk születése napját megelőző estén régi jó szokás szerint városunk lakossága kivilágítja házát, a katonai zenekar pedig nagy takarodót rendez. Az ünnep napján a r. kath. templomban d. e. 10 órakor lesz a nagy-mise, azután a többi felekezetek templomaiban lesznek isteni tiszteletek.

— **Kinevezés.** Vármegyénk építészeti hivatalánál rendszeresített új mérnöki állásra a kereskedelmi m. kir. miniszter Szász Lajos kassa-oderbergi vasúti segédmérnököt nevezte ki.

— **Zárlat.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága Gerend és Gerend-Keresztur községek szőlőit — melyekben a filloxera konstatáltatott — zár alá helyezte.

— **Gyászhir.** Özv. br. Kemény Dénesné szül. br. Kemény Katalin, br. Kemény Dénes, vármegyénk hírneves vezérferfiának, 1848-ki belügyi államtitkárnak özvegye, folyó évi augusztus hó 11-én reggel 3 órakor, 91-ik életévében elhunyt. A nemes uri nő férjének halála után a magánelétebe visszavonulva, városunk lakója lett és folytonos munkásságban töltött áldásdus életét egészében övéinek szentelte, örömet lelven kiterjedett családjának szeretetében, ragaszkodásában. A nemeslelkű nő halála gyászba borította a Kemény, Zeyk, Bánffy, Toroczky, Nemes, Kendeffy és Bárczay családokat. Temetése folyó hó 13-án a délutáni órákban volt és a temetésen résztvevők nagy száma tanusította azon nagy szeretetet és tiszteletet, melyet az elhunyt a társadalom minden retegében bírt. A gyászestéről a család a következő gyászjelentést adta:

Magyar-gyerómonostori báró Kemény Géza a maga és testvérei: Gyeró, Berta malomvízi Kendeffy Sámuelné, férje és gyermekei: Klara ifjabb toroczky gróf Toroczky Miklósné, férje és fia Peter; Erzsébet bárczai Bárczay Istvánné, férje és fia Árvéd; Emma id. zeykfalvi Zey Józsefné, férje és mostoha leánya Izabella Zathureczky Istvánné; sógora báró Kemény Domokos és gyermekei: Pál és neje hidvégi gr. Nemes Zsuzsika, Katalin, Ida; nagybátyja magyar-gyerómonostori br. Kemény György ny. főispán és családja; valamint a megboldogult néhai testvérei: magyar-gyerómonostori br. Kemény Domokos és Judit — néhai zeykfalvi Zey Károlyné — hátrahagyott családjai és összes rokonsága nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti edes anyjának magyar-gyerómonostori özv. br. Kemény Dénesné szül. br. Kemény Katalinnak folyó hó 11-én reggel 3 órakor végelegyengülésben, életének 91-ik, özvegyiségének 46-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 13-án délután 3 órakor fogtak a halottas háznál tartandó rövid egyházi szertartás után a helybeli ev. ref. sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Nagy-Enyeden, 1895. aug. hó 11-én.

— **Gyászhir.** Mészáros Gyula m. kir. bányahivatali főnök Abrudbányán f. hó 17-én reggel hirtelen elhalt 42 éves korában. Az elhunytat özvegyén és négy gyermekén kívül számos rokonság és tisztelői gyászolják. Hült tetemeit Nagybányára szállítják s ott helyezik örök nyugalomra.

— **Tűzoltóink a kolozsvári kongresszuson.** Keleti Magyarország vezérvárosában az országos tűzoltó-szövetség által folyó hó 18., 19., 20-án tartandó kongresszuson a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet kebeléből Lázár István főparancsnok vezetésével a következők vesznek részt: Danes Mózes alparancsnok, Papp János o.-parancsnok, Székelyhidy Ödön e. titkár (segéd-tiszt minőségben), Halász József örparancsnok, Baráth Sándor csövezető, Lázár József segédcsövezető, Folbert Tamás segéd-szertárnok, Katona Pál, Tomai Pál, Bauer Antal mászók, Spannenberg Gyula, Kovács József, Májor János, Áron János és Selmeczy István szivattyusok. — Tűzoltóinknak, kik — mint halljuk — a versenyeken is részt vesznek s kik a közelmúltban már többször kintüntettek magukat, szép sikert kívánunk.

— **Nem jó a fegyverrel játszani.** Felvinczen dr. Schissel Albert járásorvos Vilmos nevű VII. osztályos fiát folyó hó 14-én nagy szerencsétlenség érte. Ugyanis több tanuló-társával a Toroczky mellett elvonuló Székelykőre volt kirándulandó, amikor is egyik kollégája, névszerint Lázár József, szín-

tén VII. osztályos tanuló 6 mm. Flaubert-fegyvere ismeretlen okból elsült s a golyó a szerencsétlen ifjút szíven találta, aki rögtön meghalt. A szerencsétlen ifjút folyó hó 16-án temették el a város óriási részvéte mellett.

— **Az alsófehérmegyei orvos-gyógy-szerész-egylet** f. hó 15-én Maros-Ujvárt dr. Magyar Károly m. főorvos elnöklété rendkívüli szakgyűlést tartott, melynek igen fontos tárgyát dr. Bikfalvi Károly bánya-főorvos emlékirata képezte az oly kiváló gyógyhatással bíró m.-ujvári sósgyógy-fürdőnek nagyszabású kifejlesztéséről. A szakülés kiváló érdeklődéssel fogadta a gazdag tapasztalati adatokkal és javaslatokkal ellátott emlékiratot, azt magáévá tette s a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz való pártoló felszólamlás végett a törvényhatóságához terjeszti be. A szakülést dr. Bikfalvinál gazdag terítékű vacsora követte, melynek orvosaink és gyógyszerészeink, mint Galenus és Hypocrités méltó tanítványai, az egészség fenntartására feltétlenül szükséges kedélyességgel szívporkáztatták szellemük fényes szikráit.

— **Öreg honvédeink nyugdíj-ügye.** A m. kir. miniszter-elnök ur ő nagyméltóságának folyó évi 2185—95 sz. körrendelete értelmében az 1848—49. honvédek nyugdíjazása állami kezelés alá vétetvén, az ez ügyben beterjesztendő helyesen felszerelt kérvények f. é. július 1-én kezdődőleg közvetlen közigazgatási hatóságaik útján a m. kir. nagyméltóságú miniszterelnökséghez terjesztendők fel. A különféle címeken benyújtandó folyamodványok módosításait s feltételeit tartalmazó fenti számú körrendelet a városi levéltárban bárki által betekinthező.

— **Meghívó.** Tisztelettel fölkérem az augusztus 11-ikén tartott táncestély 100-as rendező bizottságának tagjait, szíveskedjenek a számadások megvizsgálása és megállapítása végett f. hó 19-én, azaz hétfőn d. u. 6 órakor az új város ház nagytermében tartandó gyűlésre megjelenni. Dr. Varró László r. b. elnök.

— **A Zichy-féle kaukázusi expedíció** két tagja, Bálint Gábor és dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanárok, f. hó 14-én este váratlanul Kolozsvárra haza érkeztek, úgy, hogy a fényes, ünnepélyes fogadás, melyben részesíteni kívánták, elmaradt.

— **Nyilvános köszönet.** Az E. M. K. E. balázsfalvi iskolájának benlakó növendékei részére a múlt tanév folyamán ebédet főztek: Özv. Mendl Simonné, Gazsi Mihályné, Cseresznyés Ödönné, Pongrácz Simonné, Dániel Istvánné, Bójthe Kálmánné, Özv. Milutinovics Jánosné, Dániel Mihályné, Biró Józsefné, Dr. Rónai Jánosné, Ungár Gyuláné Ó nagyságaik és Pataki Györgyné urnó. — Fogadják a fenn megnevezett urhölgyek szíves fáradozásuk- és áldozat-készségükért az iskola gondnokságának hálás köszönetét. Balázsfalva, 1895. augusztus 7-én. A gondnokság.

— **Amerikaiak a kiállításon.** Az amerikai magyar egyesületek közül többen — mint a kiállítás igazgatóságát Clevelandből értesítik — millenniumi egyesületeket alapítottak, a melyeknek az a céljuk, hogy úgy a magyarokat, akik Amerikában laknak, de még inkább az amerikaiakat arra serkenték, hogy a jövő évben Budapestre utazzanak a millenniumi ünnepségekre és a kiállításra. Már eddigelé öt ilyen egyesület alakult s ezer felé megy azoknak a száma, akik a kitett íveket aláírták.

— **Millenniumi történelem.** Az Athenaeum részvénytársaság kiadásában megjelenő, A magyar nemzet története című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) harmadik kötetéből (Anjouk kora) megjelentek egymásután a 33., 34., 35.

számokkal jelzett füzetek szebbnél-szebb szövegképekkel és műmellékletekkel. Mindjárt a 33. füzethez pompás műmellékletek vannak csatolva, az egyik ábrázolja „Contarini András visszatérését Velenczébe a chioggiai diadal után“, Paolo Veronese világhírű festménye után, melynek eredetije Velenczében a dogék palotájában van; a másik II. Albert osztrák herceg arczképe az ambrasi gyűjteményből. Ugyanebben a füzetben öt szép tájképet találunk eredeti felvételek után, u. m. Dörre Tivadartól: „Déva vára“; „Lubló“; „A rozgonyi csata-tér“; Cserna Károlytól: „Sáros vára“ és „Szepest vára“. A 34. füzethez műmellékletül van csatolva „Ozora Pipó“ arczképe Andrea Del Castagno firenzei festménye után és „Anjou Károly, Martell Károly és neje Klementina síremlékének“ fotográfiája. Nápolyban, a Szent-Januárius templom főbejárata feletti sírkőről véve. Ugyancsak ebből a templomból „Eudre, nápolyi király síremlékének“ fényképe; valamint IV. Károly, neje Valois Blanka és fia Venczel arczképei, a karlsteini vár Mária-kápolnájának falfestményéről levéve, vannak a 35. füzethez műmellékletül csatolva. Ennek a két utóbbi füzetnek remek szövegképeiből ki kell még külön emelnünk néhány szép tájképet, u. m. Cserna Károly eredeti rajzai után: „Sólyomkő“ és „Pécs látképe“; Dörre Tivadar rajzában: „Trencsén vára“; Székely Árpád eredeti rajza után: „Vise-grád“; „Sebenico“; „A könnigfeldeni apácakolostor“ látképeit. A 35. füzetben a kitűnő tollu korrajz- és történetíró, Poór Antal megkezdi az „Anjouk korának“ második könyvét, melynek címe „Károly Róbert külpolitikája“. Egyes füzet ára 30 krajczár. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 forint 60 krajczár. Félévre (24 füzet) 7 forint 20 krajczár. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton kapnak egy-egy füzetet.

Apróságok.

A mi derék rendőrségűnknek is vannak „rejtelmek“, a mint hogy minden rendőrségnek vannak s ezeket a rejtelmeket sem a kapitányok, sem a biztosok, sem a rendőrhadnagy nem kötik az „idegenek“ orrára. Különösen féltékenyen őrzik előlünk, akik nyomtatás alá írják a betűket.

Azokban jó az Isten s igaz utra vezetni néha a tudni vágyó riportert, különösen ha még egy András is segítkezik a „rejtelmek“ felfedezésében. Ime, egy rendőri eset:

Az András kaczagott.

— A városi toronyóra 8-at ütött s egy András szigorú pontossággal áll meg a kapitány előtt s beadja a vasúti fröh-rapportot.

— Jelentem alásan, nem történt semmi az állomáson. Azaz hogy...

— Nos?

— Valami mégis történt. Mikor a x-i vonat megállott az állomásnál, a konduktor benyitotta egyik kocsiját s oda szolt egy urhoz, valami vigéczhez:

— Tessék kiszállni!

— Nem lehet — mondta komolyan a vigécz.

— Már hogyne lehetne? — Erősködött a konduktor. Hiszen idáig szol a jegye.

— Az igen.

— Hát akkor mért nem száll ki?

— Azt — válaszolt a vigécz, mert szállani nem tudok, hanem kilépek.

És azután kilépett.

— Hát maga mit csinált, mikor látta ezt a huzalkodást? — kérdezte a kapitány tőle.

— Mit csináltam? Hát kaczagtam, jelentem alásan, kapitány ur!...

Mentség.

Megmentették a cigányt, mert lova a tilosban, a zabvetésben legelészett. Elkéseredésében így kiáltott föl:

— Kérem átossággal, hiszen nem a ló ment a zabba, hanem a zab ment a lóba!

Utczán.

— Uram, a lábamra lépett!... Elégtelt követelek!

— Én nem párbajozok senkivel.

— Akkor ön gyáva kutya!

— Inkább vagyok gyáva kutya, mint agyonlőtt oroszlán.

Közgazdaság.

A Székás-melléke nevezetesebb s leggyakrabban előforduló pillangós virágu növényei.

A múlt alkalommal a Székás-melléke nevezetesebb s leggyakrabban előforduló pázsit-feléről emlékeztem meg, ez alkalommal ugyanezen vidék pillangós virágu növényeit akarom elősorolni.

A pillangósokhoz tartozó, majdnem mindenik növény a legjobb leveles növény s jó takarmányul szolgál.

I. Hármasszevűek közül előfordul:

Ezeknek a virágzata fej-alaku, a virágzat színe piros, a levelek hosszúak, lándzsás alakúak és molyhosok.

1. Réti lóhere. (*Trifolium pratense* L.) Kerekded levellel s magános fejjel bír.

2. Gacsibás lóhere. (*Trifolium medium* L.) Fehérvirágu, levelei visszás szív-alakúak, szárai mélyen gyökerezők.

3. Gyökerező lóhere. (*Trifolium repens* L.) Levelei kerülékek, fennálló szárral bír.

4. Keres lóhere. (*Trifolium hybridum* L.) Fürtös virágzattal bír, a hüvelyek sarló-alakúak, a virágzat színe kék.

5. Vajszinű lóhere. (*Trifolium achro-leucum* L.) A virágzat színe világos sárga.

6. Luczerna. (*Medicago sativa* L.) Egyike a legjobb takarmány-növényeinknek, virága sárga, hüvelyei sarló-alakúak.

7. Sárkeresigaeső. (*Medicago falcata* L.) Apró gömbös fürtű.

8. Somkórómézkeres. (*Melilotus officinalis* Desr.) Fehér virágu.

II. Páratlanul szárnyaltak:

A virágok fehér színűek, piros csikkal tarkázva. A száruk heverők. A virágok 20-ával ernyőt képeznek. Ezek közül előfordul:

1. Tarka korona-fű. (*Coronilla varia* L.) Piros virágai hosszú nyelű fürtöt alkotnak.

2. Baltacsim. (*Onobrychis sativa* Lamk.) Virágzata sárga s fejet képeznek, a kehely gyapjas szőrrel fedett.

3. Nyul-szapuka. (*Anthyllis vulneraria* L.) Egyforma levelű. A virágok hosszú nyelű fejet képeznek s a virágok színe világos sárga.

III. Párosan szárnyaltak.

A levelek kacsban végződnek, hosszúak és keskenyek, a virágzat sárga színű. Ezek közül előfordul:

1. Földi mogyoró. (*Lathyrus tuberosus* L.)

2. *Lathyrus latifolius* L.

3. Parlagi búkköny. (*Lathyrus pvarensis* L.) A levelzet több pár, nem igen hosszú levelkével bír. A virágzat piros színű, 1—16 virágu fürtöt képez.

4. **Abra-k-babó** (büköny). (*Vicia sativa* L.) A virágzat halovány ibolyaszínű.

5. **Gyepi babó**. (*Vicia sepium* L.) Virágjai sok virágu fürtöt képeznek s fehér színűek kékes erekkel.

6. **Kasza-nyug**. (*Vicia cracca* L.) Virágzata ibolyaszínű, az egész növény szőrös.

7. **Szörös babó** (homoki büköny). (*Vicia villosa* Roth.)

8. *Vicia jassiformis* L.

Ezek a nevezetesebb pillangós virágok, amiket ezen a vidéken összegyűjtöttem. Ezen növények képezik a többi növényekkel vegyesen virágzás alkalmával a leggyönyörűbb természetes virágos réteket.

Versényi Károly.

Csarnok.

Azraela.

Gyönyörű ifjú lány, még alig hogy gyermek,
Angyali, szép fejét tenyerébe hajtja . . .
Alig jut eszébe, a jegenyék mellett
Várákznak reá édes apja, anyja.

Amint elmélyedve, hosszan, soká nézik,
Reá mutat a szép busongó leányra,
S szól az apa halkán: Az én szívem vérzik,
S felelt reá a nő: „Nem értesz hozzája.
Ilyen a szép leány, az mind ilyen fajta,
S hozzá még a miénk mily bűbajos gyermek!
Ábrándozó — igaz — soh'se busulj rajta!
Igazán urnónek, palotába termett.“

Na pról napra busabb, halványabb a lányka,
Anyja ohajtását veszi parancs-szónak,
S még csak egy sohajtól sem remeg meg ajka;
Apacák nevelték lemondónak, jónak.
Mégis, oh szörnyűség! nagy bűn terhe szívében,
S hogy lerázza, Isten ad-e erőt hozzá? . . .
Két sötétlő szempár nyomot hagyott lelkén,
S ezért a szempárért mindenét od'adná.

Hosszu idők után egy nap aztán végül
Nagy komolyan állott a tükör elébe . . .
Szép, aranyos fátylat tettek reá ekül,
Menyasszonyi fátylat fürtös szép fejére.
S amint völegénye megbüvölve nézte,
Azt kérdezi halkán: „Fogja-e szeretni?“
Bágyadtan kaczag fel, átölelik érte,
S megremeg, hogy ő még most sem tud feledni.

Az ábrándos lányból hallgatag asszony lett,
Arczára ráborult bubátnak árnya.
Remegő lelkében emlék izz emléket,
S anyai közt legszebb a komor falu zárda.
Ő úgy érzi, hiszi, szűk kis ezellájában
Csak egyetlen egyszer omolhatna térdre,
Mit nem bír feledni a világ zajában,
Azt a két szép szemet elfeledné végre.

De mégse, de mégse! pokol így az élet,
S eltitkolt gyönyörtől ragyog szemé újra,
Vajj! ki tehet róla, hogy ily messze tévedt? . . .
A sötét bánatnak erre is van utja —
És a hön szeretett ifjunak egy éjjel,
Titkon küldött szolga vivé a hírt gyorsan:
Sötét az ég alja, egy csillag sem tűnt fel,
S várnak rá epedve a szomszéd kastélyban.

S szép-e, még mint régen, hogy meg tudja végül,
Oda állott újra a tükör elébe.
S majd hogy összeomlott a nagy ijedségtől.
Háta mögött ott volt, mellette a férje.
És szólt hozzá lágyan: „Oly hosszú időkig
Oh mondd, Arzaela, nem hasztalan vártam.
Kívánj tőlem mindent, s ha akarod, addig
Várok, míg szemedben fellángolást láttam.

Kívánj, Arzaela, kincset érő éket,
Drága igaz gyöngysort, habfehér nyakadra,
Hollófürteidre gyémánt diadémet,
Könnyű, lenge selymet karcsu derekadra,
Megszerzem tenéked, mi csillogó fénylik
Árny mellette csupán e te hidegséged. . . .“
Felkaczag gunyosan: „Ah, be furcsa mégis,
Követelhetnek, s én még mindég csak kérek.“

„Enyém vagy már régen. . .“ S alig hogy borítja
A gyönyörű asszonyt csókja özönével,
Remegve a kintől, egyetlen barátja
Állt meg a küszöbön, feldult, kikelt képpel:
„Nem a tied! nem! nem! . . .“ S a sötét,
[vad éjben
Puskalövés, jajszó lebben tova gyorsan . . .
Ah, gyilkos! kit talált? az asszonyt? de mégse,
A ház ifju ura rogyott alá holtan.

Pillanatnyi mély csend . . . s a sötét vad éjben
Jajszónál rémesebb hang hullámszik tova.
Vad, örült kaczagás, s a kialvó fényben
Sikolt a szép asszony: „Nem akarlak soha!
Ne nyulj hozzám! . . . távozz! . . . véres vagy! . . .
[jaj! félek! . . .

Majd gonddal hajlik le a halotthoz szépen,
Reá nevet, költi, igéri, ha ébred,
Majd szeretni fogja a lelkéből, mély en.

Sallak Róza.

Aratáskor.

Irta: Fülel Szántó Lajos.

Aranykalászos téreken suhog a sarló, peng a fényes kasza.

Aratnak.
Az aggodalmat megnyugvás, a reményt
való váltja fel az érett kalászkokkal. S ha-
bár a remény, a „földiekkel játszó égi tüne-
mény“, csak ritkán elégíti ki az elkényeztet-
tett vágyakat, a fáradtságnak, a tisztas mun-
kának megvan az édes a gyümölcse.

Az aratás a munka ünnepe. A gyümölcs-
szedés nem jár hangulat nélkül. Bizonyos
ünnepies érzést fakaszt a szívekben. A gaz-
dák megilletődött arcáról leolvashatni: Áldott
legyen az Isten, ki velünk volt a nehéz mun-
kában!

Suhog a sarló, peng a fényes kasza. Vi-
dám aratóleányok — kik már „nem gyen-
gék a sarlóra“ — mókáznak, nótáznak:

Csengjen, pengjen a sarló.
Léptünkön jár a tarló.
Itt jártasd a szemedet,
Ne vágd meg a kezedet.

A munkának mindig megvan a maga de-
rűje. Innen van az is, hogy a nép munká-
jának nyomán dal fakad; hogy a nép ver-
set költ, mesét sző, kaczag, anekdotázik . . .
Igy láttam én ezt a patriarkális rendszer-
ben, melyben a nép él. Ő van legközelebb
a természethez, az igazsághoz.

Benne és általa látjuk a nagy igazságot:
munkára születünk!

Ez az élet nagy filozófiája.
A restség mindenkor szolgáshoz vezetett,
a szorgalom függetlenséget teremt. Inkább
meggönyvedni a munka terhe alatt, mint a
kegyelemkenyér járma alatt nyögni.

A munkátlanságot az élet, a természet
büntetni szokta. Hol elfogyott a kenyér, ott
könnyen fogy a becsület is.

A munkának száraz kenyere is édes fala-
tot nyújt, míg a lusta a fény, pompa, gaz-
dagság között unatkozik.

A boldogság titkát ebben az igazságban
kell keresnünk.

Suhog a sarló, peng a fényes kasza. Szép
buzakeresztekkel rakodik meg a föld. A jó

édes anya táplálékot kínál éhes gyermekei-
nek.

Az életadó föld „élet“-et nyújt.

Nincs a világ sok nyelvében szebb, talá-
lóbb átvitt értelmű kifejezés, mint mikor a
nép grammatikája a buzát „élet“-nek nevezi.

Mintha csak a „Miatyánk“ negyedik kéré-
sét aposztrofálná: Add meg nekünk minden-
napi kenyerünket!

Ha kenyerünk van, élelmünk is megvan.

Az első étellel született meg a föld szere-
tete is. A lélek legtisztább érzelme, rajongó
lelkedése a föld iránt, hol bölcsönket rin-
gatták, hol szeretteink élnek, hol egykor si-
runk domborul. Földet mindenütt találtak,
de a hazát csak itt kereshetitek:

„Tudjátok-e, mi a haza?
Az a játszóhely a dombon,
Hol labdázunk, kergetőztünk.
A haza az édes otthon
Az a falu, az a város,
Ahol vesszőn lozagtunk;
Az a határ, hol kalappal
Tarka szárnyu lepkét fogtunk.
Bárhová visz szerenosétek,
Ezt a hazát szeressétek!“

Suhog a sarló, peng a fényes kasza. Üd-
vözöllek, hazám szerető, munkás népe azon a
földön, mely hatalmunk alapját képezi!

A te földmunkád adja mindenkori a leg-
egészségesebb vért nemzetünk ereibe.

Jaj, az országnak, hol ez a vér megromlik!

Te álltal mindig legközelebb e drága föld-
höz. Te is képezted legfőbb erősséged. Egy
boldog és nagy jövő méltó örököse vagy.
Szeresd e mindent adó hazát!

„Vitéz kard vasából
Műveld ezt a földet. . . .
Szebb lánczozal a földhöz
Tégedet mi köthet?“

Suhog a sarló, peng a fényes kasza. Minél
magasabb a műveltség, annál nemesebb a
munka. Becsüljük meg ezt és dolgozzunk.
Dologhoz szokott kéznek holtig akad mun-
kája. . . .

Áldás a földre! Áldás a munkára!

Szerkesztői üzenet.

Balásfalva. Kétségtelen, hogy egy a társadalmi
illendőség, mint az ott nagyon szükséges szívélyes vi-
szony érdekében intelligens emberektől több tapintat
és barátságosabb magatartás, mindenekfelett pedig a
társaság többi tagjait megillető jogok respektálása volt
elvárható. De talán egyes, külön esetből ne vonjunk
oly következtetést, mely mintegy állandó jellemvonást
jelezve, jövőben is hasonló időtöltésekre adna kilátást.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Ifj. Cirner József könyvnyomdája. Nagy-Enyeden.

Nyílt tér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Mindennemű **épületfa, deszka, gerenda, szarufa, zsindely** és min-
den e nemű faanyag, valamint **jó mi-
nőségű száraz tűzifa** legjutányosab-
ban kapható

Klemm Pál
szentkirály-utcai 72—78. sz. alatti
faraktárában.

A vevő kívánságára a vásárolt anyag
hához avagy építkezési területre is
szállítatik.

Hamisított fekete selyem. Égesünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből és a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialszik, maga után csakély barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telitett tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggömbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zúrichben** hazhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek (5.)

A nagyenyedi Bethley-kollégium jogügy- és jószágigazgatójától.

Sz. 1392—1895.

Bérleti hirdetmény.

A Bethlen-főiskola tulajdonát képező, Nagy-Enyeden „Vár” 17. szám alatt levő

MACTÁR

helyiség 1896. január 1-én kezdve 6 egymásután következő évre nyílt árverésen **hasznbérbe** adatik.

Az árverés f. évi szeptember hó 3-án d. e. 11 órakor fog megtartatni alulírott hivatalos helyiségben, hol az árverési feltételek már mostantól kezdve a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Nagy-Enyed, 1895. aug. 14.

1—3 **A Bethlen főiskola jog- és jószágigazgatósága.**

EGY józan életű, teljesen megbízható, a községi jegyzői teendőkből, valamint a magyar és román nyelvben jártas **irnokot** keresek.

Ajánlkozók kéretnek szóval, vagy írásban feltevéleiknek alulírttal leendő eszközésére.

Vajasd (u. p. Tövis), 1895. évi aug. hó 15.

Tánczos János,
körjegyző.

Egy tanoncz

felvétetik

Horatsik János

könyv- és papirkereskedésében

Nagy-Enyeden. 1—2

Sz. 2834—895. kig.

Hirdetmény.

Alulírott városi tanács ezennel közhírré teszi, hogy Abrudbánya város közönsége által épített városi szálloda f. évi október hó 1-től kezdve 3, esetleg

6 egymásután következő évre hasznbérbe fog adatni.

A hasznbéri feltételek a hivatalos órák tartama alatt a városi tanács iktató hivatalában bármikor betekintethetők.

Felhivatnak ennél fogva a bérleti kívánók, hogy bérleti ajánlataikat **folyó évi szeptember hó 15-éig** annyival inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Abrudbányán, 1895. augusztus 6-án.

A városi tanács.

Boér Béla,
polgármester.

Keresek itt helyben Nagy-Enyeden egy **gyümölcs és veteményes kert**et több évi hasznbérre. Szíves ajánlatokat kérek irodámba.

2—3 **BUDA EDE,** körjegyző.

Egy magas, használható

KERÉKPÁR

igen olcsón eladó, czim a **kiadó hivatalban.** 1—3

4466—1895. tkvi.

Hirdetmény.

Lőrinczréve község telekkönyve tagosítás folytán az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényzikkék a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényzikkékben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1895. október hó 5-én** fog kezdődni.

Ennél fogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési ~~folyamatot~~ ~~szabályzatot~~ ~~szabályzatot~~ által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt je-

lenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-és illeték-elengedési kedvezménytől is esle-

nek; 4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esle-

nek. A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1895. márczius 27-én.

Csernátóni Vajda Péter,

1—3 kir. bíró.

Sz. 4588/895.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehérmegye balázsfalvi szolgabírói járásban, a balázsfalvi körjegyzői körhöz tartozó Túr és Csufod egy anyakönyvi kerületet képező községekre kiterjedő hatáskörrel, Túr község székhelylyel rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot nyitok.

Ezen állás 400 frt fizetés és 100 frt iroda- és lakbér-illetményvel van egybekötve, melyből a 400 frt az állampénztárából előleyes havi részletekben, a 100 frt pedig a községek pénztárából fog fizettetni.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban jelzett képesítést, gyakorlati és erkölcsi minősítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **folyó hó 30-ig** annyival inkább adják be, mert a később beérkezetteket figyelembe venni nem fogom.

A választás Túr községében a községi irodában **folyó hó 31-én d. e. 10 órakor** fog megtartatni; az állás folyó évi szeptember hó 1-én elfoglalandó.

Balázsfalván, 1895. aug. 16.

Simonffy Alajos,
főszolgabíró.

A brassói portland-cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

PORTLAND-CEMENTJÉT

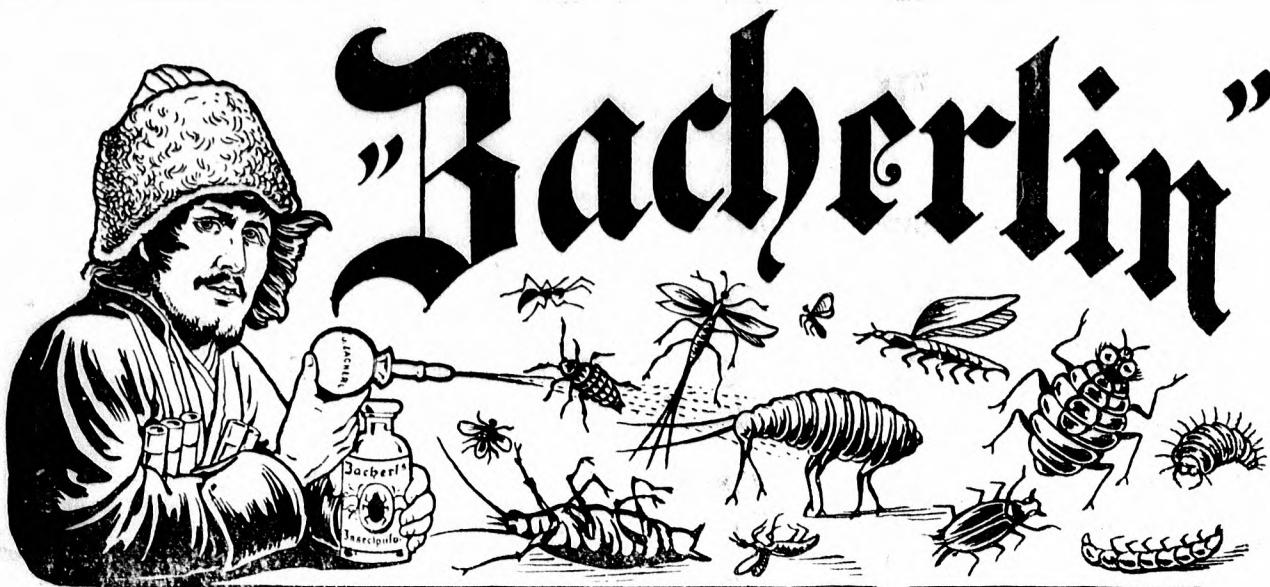
felelősség mellett **folyton egyenlő és teljesen megbízható** minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Nagy-Enyeden kapható: **Winkler János** urnál, ahol

Roman-cement

mindig legjobb minőségben található.

19—24

„Zacherlin” hatása
bámulatos!
Ugy ől, mint
egyetlen
más

szer sem, mindennemű rovarokat — poloskákat, bolhákat, konyhabogarakat, molyokat, svábbogarakat, stb. — s ezért, mint a maga nemében a világon páratlan szer, híressé és keresetté lett. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg. 2. a „Zacherl” név.

Kapható a következő czégeknel:

Nagy-Enyeden: Bisztricsány Lajos.	Gyulafehérvárt: Fingerhut Jakab.	Gy.-Fehérvárt: Szentgyörgy Mór.	Balászfalván: Schieszl Károly.
„ Cirner J. József.	„ Fröhlich Gyula.	Abrudbányán: Holnay Árpád.	Maros-Ujvárt: Simon Pál.
„ Winkler János.	„ Jakabfy Albert.	„ Molnár Árpád.	„ Virág Tamás.
	„ Nagy József.		

A.-Fehér vármegye közig. erd. bizotts. elnökétől.
Sz. 453—895.
k. e. b.

Pályázati hirdetmény.

Az Alsó-Fehér vármegye területén szervezett kerületi erdőőri állomások közül a **vingárdi** lemondás folytán megüresedvén, ezen 200 frt fizetés és 80 frt lótartási átalánnyal javadalmazott erdőőri állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy az erdőőri szakvizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal, egy életkorukat, egészséges testalkatúkat, eddigi alkalmazásuk és jelenlegi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **f. évi augusztus hó végéig** hozzám nyujtsák be.

Az erdőőri kerület terjedelme és a szolgálati teendőkről felvilágosíthatást

nyerhetnek a két járási főerdésznél, a járási főszolgabírák és városi polgármestereknél.

Nagy-Enyed, 1895. augusztus 3-án.

Csató János,

kir. tanácsos, alispán,
mint a közig. erd. biz. elnöke

2-2

Ajánlom a t. közönségnek a **frissen érkezett**

BÜKSZÁDI,

Baross, borszéki, budai, gieshübli, Margit, Selters, carlsbadi, mühlbrunni, Sprudel és Salvator gyógyvizeket.

Pár nap múlva érkezik a friss töltésű **Répati** víz, mely kitűnő vizet mindig raktáron tartok.

Együttal felhívom nagybecsű figyelmüket a raktáromban levő, **legjobb**nak elismert **beocsini**

PORTLAND és ROMAN CEMENTRE,

melyek nálam **gyári árban** kaphatók.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.